

Súd: Krajský súd Nitra
Spisová značka: 4Tos/67/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4323200348
Dátum vydania rozhodnutia: 21. 09. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Adriana Némethová
ECLI: ECLI:SK:KSNR:2023:4323200348.1

Uznesenie

Krajský súd v Nitre, v senáte zloženom z predsedníčky senátu Mgr. Adriany Némethovej a sudcov JUDr. Zity Matyóovej a Mgr. Ľubomíry Podmanikovej, v trestnej veci J. U., pre zločin lúpeže podľa § 188 odsek 1, odsek 2 písmeno c/ Trestného zákona s poukazom na § 138 písmeno a/ Trestného zákona, o sťažnosti J. U. proti uzneseniu Okresného súdu Levice zo dňa 10.07.2023, sp. zn. 4Ntd/1/2023, na neverejnóm zasadnutí konanom v Nitre dňa 21. septembra 2023, takto

rozhodol:

Podľa § 193 odsek 1 písmeno c/ Trestného poriadku sa sťažnosť J. U. z a m i e t a .

odôvodnenie:

Napadnutým uznesením samosudkyňa Okresného súdu Levice (ďalej len „súd I. stupňa“) podľa § 81 odsek 4 Trestného zákona s použitím § 446a odsek 1 Trestného poriadku s § 462 odsek 1 per analogiam Trestného poriadku rozhodla, že J. U., t. č. vo výkone ochranného ústavného psychiatrického liečenia v Psychiatrickej nemocnici Hronovce umiestňuje do detečného ústavu.

Súd I. stupňa svoje rozhodnutie odôvodnil tým, že 30.01.2023 ústavné zdravotnícke zariadenie - Psychiatrická nemocnica Hronovce (ďalej len „navrhovateľ“), podala návrh na umiestnenie J. U. do detečného ústavu v zmysle § 81 odsek 4 Trestného zákona s odôvodnením, že menovaný svojim správaním opakovane ohrozuje život alebo zdravie iných osôb. Poukázal na znalecký posudok vypracovaný MUDr. Boženu Segedovou, predložený súdu I. stupňa 28.06.2023 z ktorého vyplýva, že J. U. trpí závažnou nevyliciteľnou duševnou poruchou - schizofréniou, bližšie neurčená, zmiešanou poruchou osobnosti, ľahkou duševnou zaostalosťou, ktoré sú vrodené a liečbou neovplyvniteľné, uložené ochranné ústavné psychiatrické liečenie postačuje na dosiahnutie preliečenia psychotických prejavov schizofrénie, kedy ústavnou liečbou budú redukované poruchy vnímania a myslenia, pacient nadobudne náhľad na svoju chorobu a potrebu dlhodobej liečby, čím sa dosiahne ochrana spoločnosti, avšak v prípade J. U. závažná duševná porucha - schizofrénia vznikla na báze abnormnej polymorfnej psychopaticky štruktúrovanej a mentálne subnormnej osobnosti, ktorá komplikuje priebeh liečby a prognózu schizofrénie, nakoľko pacient v liečbe nespupracuje, k ochoreniu je nedostatočne kritický, má oslabené vôľové mechanizmy osobnosti a v jeho prípade sa nedá spoľahlivo dosiahnuť ochrana spoločnosti, preto jeho pobyt na slobode môže byť z psychiatrického hľadiska pre spoločnosť nebezpečný, pokiaľ by sa neliečil a nedodržiaval pravidlá liečby. Preto na základe vykonaného dokazovania, najmä s poukazom na odborný posudok a návrh ústavného zdravotníckeho zariadenia, podporený závermi znaleckého posudku MUDr. Boženy Segedovej dospel k záveru, že návrh na umiestnenie J. U. do detečného ústavu je dôvodný, keďže trpí nevyliciteľným závažným duševným ochorením, pre ktoré bol opakovane hospitalizovaný aj v Psychiatrickej nemocnici Hronovce a v dôsledku uvedeného duševného ochorenia spolu so zmiešanou poruchou osobnosti sa dopúšťal aj protiprávneho konania, pre ktoré bolo voči nemu začaté trestné stíhanie, keďže napriek aj opakovanej ústavnej liečbe nebolo z jeho strany, ani zo strany rodiny zabezpečené dodržiavanie nariadenej psychiatrickej liečby. V Psychiatrickej nemocnici Hronovce je pre uvedené duševné ochorenie už od 24.11.2017, teda už skôr, ako mu bolo nariadené ochranné liečenie Okresným súdom Nové Zámky,

príčom však uvedená liečba neplní svoj účel, keďže menovaný ju vedome marí a zároveň v prostredí psychiatrickej nemocnice nie je možné zabezpečiť ochranu spolupacientov či personálu na požadovanej úrovni, resp. nie je možné prípadné agresívne správanie či už brachiálneho alebo verbálneho charakteru úplne eliminovať.

Proti tomuto uzneseniu, ihneď po jeho vyhlásení, podal sťažnosť J. U.. V písomných dôvodoch sťažnosti, prostredníctvom ustanoveného obhajcu uviedol, že napadnuté uznesenie, ktorým bol umiestnený do detenčného ústavu považuje za nesprávne a nezákonné. Uviedol, že nesúhlasí so závermi súdu I. stupňa, keďže súd nedostatočne vyhodnotil okolnosti, ktoré sú rozhodujúce pre umiestnenie do detenčného ústavu, pri svojom rozhodovaní vychádzal z návrhu PN Hronovce, lekárskeho posudku PN a znaleckého posudku MUDr. Boženy Segedovej. Dáva do pozornosti, že je preceňovaný návrh PN Hronovce, dôvody uvedené v návrhu a odborný lekársky posudok, kde boli pomerne nekriticky prevzaté dôvody na jeho umiestnenie do detenčného ústavu bez akéhokoľvek overovania tvrdých skutočností. Poukázal na to, že jeho zdravotný stav je kompenzovaný, čo vyplýva ako zo znaleckého posudku, tak aj z názoru okresného súdu, aj primár povedal asi v januári t. r. matke, že jeho stav je taký, že bude prepustený do ambulantnej liečby. Návrh zo strany PN považuje za zaujatý, súdu neboli preukázané tvrdené spôsoby správania a tieto sú zo strany nemocnice jednostranne vyhodnocované v jeho neprospech, ani súd ich neverifikoval, incidenty neboli súdu riadne objasnené, súd na ich objektivizáciu ani nevykonal dokazovanie, vo väčšine prípadov incidentov, vr. fyzických útokov boli tieto vyprovokované spolupacientmi, boli to napr. urážky jeho, jeho rodiny a najmä matky, jeho obranu v tomto smere personál nebral do úvahy a vina bola prisudzovaná len jemu. Čo sa týka námietok k medikamentóznej liečbe uviedol, že by si neuvedomoval potrebu liečby, s touto súhlasí a chce spolupracovať, pripomienky mal len k liekom, ktoré jeho organizmus neznášal, bolo mu po ich užití špatne a dokonca podľa jeho názoru niektoré lieky mu škodia tak, že sa mu neustále zhoršujú značne pečeňové testy. Opakovane uviedol, že aj zo záverov ZP MUDr. Segedovej vyplýva, že jeho stav je kompenzovaný, uložené ochranné ústavné liečenie psychiatrické postačuje, ústavná liečba je miernejším prostriedkom eliminácie jeho duševných problémov, v tomto štádiu postačuje a dáva súhlas na oboznámenie sa s jeho zdravotnou dokumentáciou. Má podozrenie, že v súlade s názormi niektorých súdov ide zo strany PN aj o snahu prispieť k naplneniu stavov detenčného ústavu. Na základe vyššie uvedeného navrhol, aby sťažnostný súd zrušil napadnuté uznesenie, vec vrátil tomuto súdu na nové prejednanie a rozhodnutie.

Krajský súd ako súd nadriadený, na základe riadne a včas podanej sťažnosti oprávnenou osobou, preskúmal podľa § 192 odsek 1 písmeno a/, písmeno b/ Trestného poriadku správnosť výroku napadnutého uznesenia, proti ktorému sťažovateľ podal sťažnosť, ako aj konanie mu predchádzajúce a zistil, že sťažnosť J. U. nie je dôvodná.

Preskúmaním spisového materiálu krajský súd zistil, že súd I. stupňa o umiestnení J. U. do detenčného ústavu rozhodol vecne správne a za splnenia podmienok určených ustanovením § 81 odsek 4 Trestného zákona. Krajský súd zistil a to zo spisu Okresného súdu Nové Zámky spisová značka 3Nt/11/2018, že J. U. bolo na návrh prokurátora okresnej prokuratúry Nové Zámky uložené uznesením Okresného súdu Nové Zámky zo 04.07.2008 sp.zn. 3Nt/11/2018 ochranné psychiatrické liečenie ústavnou formou a to z dôvodu že uznesením prokurátora Okresnej prokuratúry Nové Zámky zo dňa 22.11.2017 spisová značka 1Pv/504/17/4404 bolo podľa § 215 odsek 1 písmeno e/ Trestného poriadku zastavené trestné stíhanie proti obvinenému J. U. pre skutok, ktorý napĺňa formálne po objektívnej i subjektívnej stránke zákonné znaky zločinu lúpeže podľa § 188 odsek 1, odsek 2 písmeno c/ Trestného zákona a z dôvodu, že znaleckým posudkom znalca z odboru zdravotníctva a farmácia, odvetvie psychiatrie bolo zistené, že v čase spáchania trestného činu obvinený J. U. v dôsledku duševnej poruchy nevedel rozpoznať nebezpečenstvo svojho konania pre spoločnosť a takisto nevedel a nemohol svoje konanie ovládať a že pobyt obvineného J. U. na slobode je z psychiatrického hľadiska pre spoločnosť nebezpečný. J. U. ochranné liečenie vykonáva v Psychiatrickej nemocnici Hronovce, pričom zo spisu Okresného súdu Levice spisová značka 2Nt/99/2019 vyplýva že výkon ochranného liečenia je súdom pravidelne sledovaný a súd skúma, či dôvody ochranného liečenia trvajú v súlade s ustanovením § 448 odsek 2 Trestného poriadku.

Podľa § 81 odsek 4 Trestného zákona súd môže na základe odborného lekárskeho posudku rozhodnúť o umiestnení páchatel'a do detenčného ústavu aj vtedy, ak páchatel', ktorého pobyt na slobode je nebezpečný, vykonáva ochranné liečenie v zariadení ústavnej zdravotnej starostlivosti a

svojím správaním ohrozuje život alebo zdravie iných osôb, súd rozhodne na návrh zariadenia ústavnej zdravotnej starostlivosti.

Účelom umiestnenia páchatel'a v detenčnom ústave v zmysle § 82 odsek 1 Trestného zákona je osobitným liečebným režimom a dôslednou izoláciou od spoločnosti zabrániť páchatel'ovi v ďalšom páchaní trestných činov a činov inak trestných a v zmysle § 82 odsek 2 Trestného zákona pobyt páchatel'a v detenčnom ústave trvá dovtedy, kým ochranu spoločnosti pred páchatel'om nemožno zabezpečiť miernejšími prostriedkami. Zákon podľa § 82 odsek 3 Trestného zákona ukladá súdu povinnosť jedenkrát ročne preskúmať dôvod trvania detencie a vždy na návrh detenčného ústavu a následne na základe odborného lekárskeho posudku rozhodnúť o jej ďalšom trvaní alebo o prepustení páchatel'a z detenčného ústavu.

Nadriadený súd, tak ako súd I. stupňa, zistil splnenie materiálnych podmienok na umiestnenie J. U. do detenčného ústavu poukazujúc na závery znaleckého posudku MUDr. Boženy Segedovej, že J. U. trpí nevyliciteľnou závažnou duševnou poruchou a to schizofréniou, bližšie neurčenou, uložené ochranné ústavné psychiatrické liečenie postačuje na dosiahnutie preliečenia psychotických prejavov schizofrénie, kedy ústavnou liečbou budú redukované poruchy vnímania a myslenia, pacient nadobudne náhľad na svoju chorobu a potrebu dlhodobej liečby, tým sa dosiahne ochrana spoločnosti, avšak v prípade menovaného závažná duševná porucha a to schizofrénia vznikla na báze abnormnej polymorfne psychopaticky štruktúrovanej a mentálne subnormnej osobnosti - zmiešaná porucha osobnosti, ktorá koplikuje priebeh liečby a prognózu schizofrénie, nakoľko pacient v liečbe nespolupracuje, k ochoreniu je nedostatočne kritický, má oslabené vôľové mechanizmy osobnosti, a preto sa v jeho prípade nedá spoľahlivo dosiahnuť ochrana spoločnosti. Taktiež vzhľadom na to, že menovaný je už takmer šesť rokov hospitalizovaný na psychiatrickom oddelení PN Hronovce, jeho základné ochorenie je toho času v kompenzovanom stave, hospitalizácia plní už len detenčnú úlohu, a zároveň je značné riziko toho, že pacient nemá sociálne zázemie so zárukou dodržiavania podmienok prípadného ambulantného ochranného liečenia, poruchy správania prameňa toho času zo zmiešanej poruchy osobnosti, ktorá je liečbou málo ovplyvniteľná, znalkyňa vidí jeho umiestnenie do detenčného zariadenia ako aktuálne jediné možné riešenie. Taktiež je splnená ďalšia materiálna podmienka ustanovenia § 81 odsek 4 Trestného zákona, že pobyt páchatel'a na slobode je nebezpečný a tento svojím správaním počas výkonu ochranného liečenia ohrozuje život a zdravie iných osôb nachádzajúcich sa v zariadení ústavnej starostlivosti, v ktorom si vykonáva ochranné liečenie. Táto skutočnosť je dostatočne preukázaná vyjadrením navrhovateľa a v podstate dané nepoprel ani sťažovateľ, ktorý poukazuje na dôvody a motiváciu svojho konania, čo je vo vzťahu k splneniu materiálnych podmienok ustanovenia § 81 odsek 4 Trestného zákona irelevantné.

Námietky odsúdeného uvedené v písomných dôvodoch sťažnosti, preto nadriadený súd považuje za neopodstatnené a opakovane poukazuje na účel umiestnenia v detenčnom ústave v zmysle § 81 odsek 4 Trestného zákona, ktorým je i potreba ochrany personálu zariadenia ústavnej starostlivosti, iných pacientov hospitalizovaných v tomto zariadení, resp. aj širšieho okruhu ľudí (napr. v prípade útoku zo zariadenia, ktorého sa odsúdený dopustil dvakrát a to 22.05.2018 a 11.07.2019) pred agresívnym a nebezpečným správaním páchatel'a v rámci výkonu ochranného liečenia vykonávaného v zariadení ústavnej zdravotnej starostlivosti.

Podľa § 193 odsek 1 písmeno c/ Trestného poriadku nadriadený orgán zamietne sťažnosť, ak nie je dôvodná.

Pretože nadriadený súd nezistil žiadne dôvody na zrušenie napadnutého uznesenia, sťažnosť J. U. podľa § 193 odsek 1 písmeno c/ Trestného poriadku, ako nedôvodnú zamietol.

Toto rozhodnutie bolo prijaté pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný ďalší riadny opravný prostriedok.